

Tuottaja voi itse vaikuttaa eläintensä terveyteen ja vähentää riskiä tarttuvien eläintautien leviämisestä tilalle, tilan sisällä ja tilalta eteenpäin. Seuraavat ETT:n suosittelemat toimintatavat eivät maksa paljon, mutta voivat estää tilan talouden ja eläinten hyvinvoinnin kannalta kohtalokkaiden eläintautien leviämisen.

1. ELÄINLIIKENNE

Tilalle tulevat eläimet

Keskity yhteen tuotantomuotoon, koska eri eläinlajit, eri-ikäiset eläimet sekä vilkas eläinliikenne lisäävät tautiriskejä.

Eläimen ostajana sinulla on oikeus esittää myyjälle eläinten terveyteen liittyviä vaatimuksia.

Eläimet kotimaasta

Vaadi aina todistus lähtökarjan terveydentilasta (ETU -Nautakarjan terveystodistus). Edellytä, että tilallesi tulevat naudat on tutkittu salmonellan varalta kielteisillä tuloksilla kahden kuukauden sisällä ennen siirtoa. Tämä koskee myös sonnien yhteiskäyttöä ja hiehojen rahtikasvatusta. Älä hanki pitoeläimiä lihanautakasvattamosta tai teuraseläinvälityksestä.

Eläimet ulkomailta

Ota aina ennen eläinten tuontia yhteys ETT:hen. Muista rekisteröityä eläinten tuojaksi Eviraan, joka antaa viralliset tuontivaatimukset. Mikäli ostat Suomeen jo tuotuja eläimiä, tuontispermaa tai -alkioita, varmista, että ne on tuotu maahan ETT:n ohjeiden mukaisesti. Muista myös ETT:n ohjeiden mukaiset tuontialkioiden vastaanottajien tutkimukset alkionsiirron jälkeen.

Tilalta lähtevät eläimet

Tuo eläimet itse ulos navetasta tai järjestä oven läheisyyteen lastaustila lähteville eläimille. Tarjoa eläinkuljettajille suojavaatetus ja jalkineet sekä mahdollisuus käsien ja saappaiden pesuun.

Ota pitoon myytävistä eläimistä salmonellanäytteet ja tilaa eläinlääkäriltäsi ETU -Nautakarjan terveystodistus. Jos karjassa on esiintynyt tarttuvien tautien oireita, älä myy eläimiä pitoon ennen kuin vähintään 4 viikkoa on kulunut oireiden häviämisestä.

2. REHUT

Huolehdi rehuja ostaessasi, että tuontirehut ja -rehuaineet on valmistettu tai tuotu ETT:n positiivisilla olevien yritysten toimesta. Jos tuot itse maahan rehua tai rehuaineita, varmista, että tuontierä tutkitaan Suomessa salmonellan varalta ennen käyttöönottoa (säilytä tutkimustodistus).

Huolehdi, ettei eläinten ulosteita pääse rehuun tai juomaveteen. Huomioi erityisesti, ettei linnuille ole istumapaikkoja rehuvarastoissa ja ruokintapaikoilla.

3. HENKILÖ- JA AJONEUVOLIIKENNE

Ilmoita aina tarttuvan taudin oireista meijerille, teurastamolle, seminologipäivystykseen, lomittajalle, koneurakoitsijalle ja yhteiskoneiden käyttäjille, jotta tilanne voidaan ottaa huomioon ajo- ja työjärjestyksen suunnittelussa.

Henkilöliikenne

Järjestä eläintilojen sisäänkäyntiin tautisulku, jonka kautta kaikkien on kuljettava. Tarjoa kävijöille puhdas suojavaatetus ja saappaat (lyhyelle käynnille jalkinesuojat). Varaa työvälineitä varten esim. sanomalehdellä suojattu työtaso. Järjestä mahdollisuus käsien, jalkineiden ja työvälineiden pesuun. Mikäli karjassa on tarttuvaa ripulia ja/tai voimakkaita yskänoireita, päästä tilallesi vain pakolliset kävijät.

Ajoneuvoliikenne ja urakoitsijat

Järjestä tilakeskuksen ja sen lähialueen kulkureitit siten, että puhtaat ja likaiset reitit eivät risteä. Mikäli risteämistä ei voida välttää, suojaa nämä kohdat esim. ajosillalla, kuivittamalla tai rakennushienokalkilla (sammutettu kalkki SL 90). Puhdista risteykset huolellisesti työn päätyttyä. Edellytä urakoitsijoilta, että työkoneet on puhdistettu ja tarvittaessa desinfioitu ennen tilalle tuloa. Tarjoa mahdollisuus koneiden pesuun ja desinfiointiin ennen tilalta poistumista. Sopikaa yhteiskäytössä olevien koneiden pesukäytännöistä.

4. KONTAKTIT ULKOMAILLE

Ulkomaan matkat

Pukeudu suojavaatteisiin, jos vieraillet ulkomaan matkoilla eläintiloilla. Älä mene kotimaassa eläintiloihin ennen kuin eläinkontaktista ulkomailta on kulunut vähintään 48 tuntia. Sauno kotiin palattuasi, pese matkalla käytetyt vaatteet ja desinfioi kengät. Älä tuo eläinperäisiä tuotteita tuliaisiksi ulkomailta! Jos olet saanut matkallasi ripulin, varmistu ettet ole salmonellatartunnan kantaja. Vierailuja maihin, joissa esiintyy helposti leviäviä eläintauteja, ei suositella.

Ulkomaiset vierailijat ja työntekijät

Myös tilallasi käyviä ulkomaisia vierailijoita koskee sama 48 tunnin sääntö sekä suojavaateohje. Ulkomaiset työntekijät eivät saa tuoda kotimaastaan eväitä tuotantotiloihin. Mikäli työntekijöilläsi on kotimaassaan eläinkontakteja, päästä heidät töihin aikaisintaan 48 tunnin kuluttua kontaktista. Älä päästä tuotantoeläintiloihisi kävijöitä maasta, jossa esiintyy helposti leviäviä eläintauteja.

5. MUUT KOTIELÄIMET JA HAITTAELÄIMET

Muiden kotieläinten paikka ei ole tuotantoeläintiloissa. Pidä kissoja vain kohtuullinen määrä hiirien ja rottien hävittämiseksi. Älä päästä mitään eläimiä maitoahuoneeseen! Torju jyrsojia ja karpäsiä säännöllisesti.

6. TARTUNTAKETJUN KATKAISU, TARTUNTAPAINEN LASKU

Huolehdi tuotantotilojen yleisestä hygieniasta. Sopiva väljyys laskee tartuntapainetta. Ryhmittele lypsylehmät utareterveystilanteen mukaan. Järjestä vasikat ikäryhmittäin ja siirrä koko ryhmä kerrallaan. Pese ja tarvittaessa desinfioi karsinat ryhmien välillä. Yhdensuuntainen eläinvirta vähentää tartuntojen leviämistä vanhemmista nuorempiin, joten älä jätä tilalla jo olevaa eläintä uuteen ryhmään. Yli 50 lehmän karjoissa suositellaan nuorkarjalle, erityisesti vasikoille, erillisiä tiloja.

Jaa lihantuotantoyksikkösi osastoihin, jotka täytät ja tyhjennät kerralla. Pese ja desinfioi osastot erien välillä.

7. ELÄINTEN VASTUSTUSKYVYN LISÄÄMINEN

Tarjoa mahdollisuuksia lajille ominaiseen käyttäytymiseen sekä olosuhteet, joihin eläin pystyy helposti sopeutumaan. Ruoki eläimiä tuotantovaiheen mukaisesti ja huolehdi riittävästä veden saannista. Tarkkaile eläintesi käyttäytymistä, kehitä karjasilmääsi ja reagoi merkkeihin, jotka kertovat eläinten mahdollisesti kokemasta stressistä.

8. TAUTISEURANTA

Tarkkaile karjasi terveyttä ja luo kokonaiskuva karjassasi ilmenevistä sairauksista, luomisista ja kuolemista. Selvitä sairauksien syyt yhteistyössä eläinlääkärisi kanssa ja toimita tarvittavat näytteet tutkittavaksi. Käytä Nasevaa hoito- ja lääkitystietojen tallentamiseen. Huolehdi itsestään kuolleiden ja tilalla lopetettujen eläinten hävityksestä määräysten mukaisesti.

9. SUUNNITELMALLINEN TERVEYDENHUOLTO

Solmi eläinlääkärisi kanssa terveydenhuoltosopimus, jolla liityt nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä Nasevaan. Ole mukana tuotannonseurannassa sekä laatuohjelmissa.

Tilaa eläinlääkärisi terveydenhuoltokäynnille vähintään kerran vuodessa. Laatikaa yhdessä terveydenhuoltosuunnitelma, jonka avulla voit parantaa eläinten terveydentilaa ja hyvinvointia sekä kehittää tilan tuotantoa. Laadi tarvittaessa myös tautivastustussuunnitelma yhdessä eläinlääkärisi kanssa.

10. ASENNE, MOTIVAATIO, YHTEISTYÖ

Tautien torjunta ei välttämättä vaadi suuria investointeja. Tee yhteistyötä naapuritilojen kanssa yhtenäisen tautisuojauskeinojen saavuttamiseksi. Arvioi tilasi tautisuojauskeinojen kriittiset pisteet. Kysy neuvoa eläinlääkäritäsi ja ryhdy tuumasta toimeen. Hyvät päivittäiset rutiinit ja jatkuva valppaus parantavat tilasi tautisuojausta nopeasti ja pysyvästi.

Lisäohjeita ja lomakkeita:

www.ett.fi

www.evira.fi

Ohjeet ja lomakkeet: Eläimet / Eläintautitutkimus / Nauta: Salmonellatutkimuslähete

Asiakokonaisuudet / Eläimistä saatavat sivutuotteet / Kuolleen eläimen hävittäminen ja raatokeräilyt.

www.naseva.fi